

ບາຣີ 13 ພິສະຈິກາ 2014

ທ່ານ ເອກອັກຄະຣາຊທູດ

ໃນ ວັນທີ 14 ພິສະຈິກາ ທີ່ ຈະ ມາ ເຖິງ ນີ້ ກອງປະຊຸມ ໂຕະ ມົນ ຂຶ້ນສູງ ຈະ ໄຂ ຂຶ້ນ ທີ່ ນະຄອນຫລວງ ວຽງຈັນ.

ສະຫະພັນ ສາກົນ ເພື່ອ ສິດທິ ມະນຸດ ແລະ ຂະບວນ ການ ລາວ ເພື່ອ ສິດທິ ມະນຸດ ເຊື່ອ ແນ່ ວ່າ ມີ ຄວາມ ສໍາຄັນ ອື່ ທີ່ ບັນຫາ ຜູ້ ໃຫ້ ການ ຊ່ວຍ ເຫລືອ ຈະ ສວຍ ໄຊ້ ກອງ ປະຊຸມ ຄັ້ງ ນີ້ ເພື່ອ ກ່າວ ໃຫ້ ລັຖະບານ ສປປ ລາວ ຮູ້ ວ່າ ຕົນ ຈະ ໄດ້ ຮັບ ການ ຊ່ວຍ ເຫລືອ ໃນ ລະດັບ ເດີມ ຫລື ຫລາຍ ກົ່ວ ເກົ່າ ກໍ່ ຂຶ້ນ ຢູ່ ກັບ ວ່າ ຕົນ ຈະ ພະທະນາ ໃຫ້ ມີ ຄວາມ ກ້າວ ໜ້າ ທາງ ດ້ານ ສິດທິ ມະນຸດ ຫລື ບໍ່.

ເມື່ອ ບໍ່ ເທົ່າ ໃດ ປີ ຜ່ານ ມານີ້ ການ ຊ່ວຍເຫລືອ ການ ພັທະນາ ຕໍ່ ສປປ ລາວ ໃດ້ ເພີ່ມ ທະວີ ຂຶ້ນ ຢ່າງ ສມໍ່າ ສເມີ ເຖິງ 23% ແຕ່ ປີ 2010- 2011 ຫາ ປີ 2012- 2013, ຈາກ 630 ລ້ານ ໂດລາ ສະຫາຣັດ ຫາ 777 ລ້ານ ໂດລາ ສະຫາຣັດ.

ໃນ ລະຍະ 9 ເດືອນ ຂອງ ຕົ້ນ ປີ 2013 -2014 ສປປ ລາວ ໃດ້ ຮັບ ງົບປະມານ ເຖິງ 613 ລານ ໂດລາ ສະຫາຣັດ ເກີນ ການ ຄາດ ຄະເນ ຂອງ ທາງ ການ ທີ່ ຄາດໄວ້ ຄື 600 ລານ ໂດລາ ສະຫາຣັດ.

ພວກ ຈໍາພະເຈົ້າ ສະຫາພັນ ສາກົນ ເພື່ອ ສິດທິ ມະນຸດ ແລະ ຂະບວນ ການ ລາວ ເພື່ອ ສິດທິ ມະນຸດ ສແດງ ຄວາມ ແສ້ງໃຈ ທີ່ ຄວາມ ມັ່ງມາດ ບາຖຸນາ ຂອງ ບັນດາ ຜູ້ ໃຫ້ ການ ຊ່ວຍ ເຫລືອ ທີ່ ຢາກ ເຫັນ ຊີວິດ ການ ເປັນ ຢູ່ ຂອງ ປະຊາຊົນ ລາວ ດີ ຂຶ້ນ ນັ້ນ ຊໍ້າ ບໍ່ ກົງກັບ ການ ທີ່ ທາງ ການ ສປປ ລາວ ຢາກ ຈະ ພັທະນາ ແລະ ບົກປອ້ງ ສິດທິ ພື້ນຖານ ຂອງ ປະຊາຊົນ ເລີຍ.

ຄວາມ ລົ້ມເຫລວ ຂອງ ລັຖະບານ ສປປ ລາວ ໃນ ການ ສືບສວນ ຢ່າງ ຄັກແນ່ ກໍ່ຮະນີ ຫາຍ ສາບສູນ ແລະ ການ ໄຕ່ສວນ ຄະດີ ຜູ້ ຖືກ ຕອ້ງຫາ ແມ່ນ ບັນຫາ ສໍາຄັນ . ເຊັ່ນ ກໍ່ຮະນີ ສໍາຄັນ ຂອງ ທ່ານ ສົມບັດ ສົມພອນ ທີ່ໄດ້ ປະກົດ ຕົວ ຄັ້ງ ສູດທ້າຍ ເມື່ອ ແດງ ວັນທີ 15 ທັນວາ ປີ 2012 ທີ່ ນະຄອນ ຫລວງ ວຽງຈັນ.

ການ ຫາຍ ສາບສູນ ຂອງ ທ່ານ ສົມບັດ ສົມພອນ ບໍ່ ແມ່ນ ກໍ່ຮະນີ ດຽວ. ມາ ເຖິງ ປະຈຸບັນ ບໍ່ມີ ໃຜ ຊາບ ເຖິງ ຊາຕາກັມ ຂອງ ຄະນະ ປະທວັງ ບໍ່ ຕໍ່າ ກົ່ວ 13 ຄົນ ຊຶ່ງ ໃນ ນັ້ນ ມີ ຄະນະ ຂະບວນ ລຸກຮີ້ 26 ຕຸລາ 1999.

ການ ຫາຍ ສາບສູນ ຂອງ ທ່ານ ສົມບັດ ສົມພອນ ໃດ້ ສ້າງ ຜົນ ກະຖົບ ຕໍ່ ບັນດາ ອົງການ ຈັດຕັ້ງ ທີ່ ບໍ່ ຂຶ້ນ ກັບ ລັຖະບານ ທົ່ວ ປະເທດ. ເຫລົ່າ ອົງການ ການ ຈັດຕັ້ງ ທອ້ງຖິ່ນ ບໍ່ ກ້າ ຈະ ກ່າວເຖິງ ບັນຫາ ການ ລະເມີດ ສິດທິ ມະນຸດ ບໍ່ ກ້າ ຈະ ທໍາ ກົດຈະກັມ ເພື່ອ ບົກປອ້ງ ແລະ ສົ່ງເສີມ ສິດທິ ມະນຸດ ເພາະ ຢ້ານ ກົ່ວ ການ ໄຕ້ຕອບ ຈາກ ທາງ ການ.

ເຄື່ອງ ບົ່ງ ບອກ ເຖິງ ການ ຂາດ ການ ພັທະນາ ທາງ ດ້ານ ສິດທິ ມະນຸດ ໃນ ສປປ ລາວ ຄື : ສປປ ລາວ ຖືກຈັດ ໃນ ລະດັບ ທີ່ 168 ໃນ ຈໍານວນ ປະເທດ ທັງໝົດ 178 ອີງ ຕາມ ຕົວເລກ ຂອງ ອົງການ ນັກຂ່າວ ບໍ່ມີ ພິມ ແດນ (Reporteurs Sans Frontières) ເມື່ອ ປີ 2010. ສໍາລັບ ປີ 2014 ສປປ ລາວ ຕົກ ຢູ່ ໃນ ລະດັບ ທີ່ 171 ໃນ ຈານວນ ທັງໝົດ 180 ປະເທດ. ສວ່ນ ອົງການ ອິດສາຣະພາບ (Freedom House) ຖື ຕວອດ ມາ ວ່າ ສປປ ລາວ ຂາດ ເສຣີພາບ ທາງ ສິດທິ ການ ເມືອງ ແລະ ສິດທິ ພິລະເຣືອນ.

ກົດໝາຍ ທີ່ ລຽບລຽງ ໃໝ່ ບໍ່ ນານ ມານີ້ເອງ ຈຳກັດ ຢ່າງ ເຂັ້ມ ງວດ ສິດທິ ການ ເມືອງ ແລະ ພົວພັນ ຂອງ ປະຊາຊົນ. ຕົວຢ່າງ ດຳຮັດ ເລກທີ 327, ອອກ ເມື່ອ ວັນທີ 16 ກັນຍາ 2014, ບົ່ງ ໄວ້ ວ່າ ຜູ້ ສວຍ ໄວ້ ເຄືອ ຄ່າຍ internet ຈະ ຖືກ ໂທດ ໃນຂໍ້ຫາ “ເຜີຍ ແຜ່ ຂໍ້ ມູນ ທີ່ ບໍ່ ມີ ຄວາມ ຈິງ ເພື່ອ ໂຈມຕີ ພັກ ແລະ ລັດ, ຫວັງ ທຳລາຍ ສັນຕິພາບ, ເອກະຮາດ, ອະທິປະໄຕ, ເອກະພາບ ແລະ ຄວາມ ກ້າວໜ້າ ຂອງ ປະເທດ “. ດຳຮັດ ດັ່ງ ກ່າວ ແນ່ນອນ ຈະ ລົງໂທດ ຜູ້ ຕິ ຕຽນ ລັຖະບານ ທາງ internet ຊຶ່ງ ອັນ ນີ້ ຈະ ບໍ່ ສອດ ຄອ່ງ ກັບ ເງື່ອນໄຂ ສາກົນ ທາງ ດ້ານ ສິດທິ ປາກເວົ້າ.

ກົດ ລະບຽບ ໃໝ່ ສເນີ ໂດຍ ທາງການ ສປປ ລາວ, ຖ້າ ນຳ ມາ ໃຊ້, ນອກ ຈາກ ສ້າງ ຜົນ ກະທຸບ ໃຫ້ ແກ່ ປະຊາຊົນ ລາວ ແລ້ວ, ກໍ່ ຍັງ ຈະ ສ້າງ ຜົນ ກະທຸບ ໃຫ້ ແກ່ ບັນດາ ອົງການ ຈາກ ຕ່າງ ປະເທດ ທີ່ ບໍ່ ຂຶ້ນ ກັບ ລັຖະບານ (International Non-Government Organizations) ແລະ ອົງການ ລາວ ທີ່ ບໍ່ ຂຶ້ນ ນຳ ລັຖະບານ (Non-Profit Associations) ອີກ.

ກົດ ລະບຽບ ໃໝ່, ສເນີ ໂດຍ ກະຊວງ ການ ຕ່າງ ປະເທດ ເມື່ອ ເດືອນ ມິຖຸນາ ທີ່ ຜ່ານ ມາ, ມີ ກຳນົດ ວ່າງ ເງື່ອນໄຂ ອັນ ຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ດົນ ນານ ກ່ອນ ຈະ ອະນຸມັດ ໃຫ້ ອົງການ ຈາກ ຕ່າງ ປະເທດ ທີ່ ບໍ່ ຂຶ້ນ ກັບ ລັຖະບານ ໄດ້ ທຳ ກິດຈະການ. ນະໂຍບາຍ ດັ່ງ ກ່າວ ຈະ ເຮັດ ໃຫ້ ອົງການ ເຫລົ່າ ນີ້ ບໍ່ ສາມາດ ປະຕິບັດ ງານ ໄດ້ ໂດຍ ເສຮີ, ແລະ ເປັນ ເອກະຮາດ ຈາກ ລັຖະບານ ສປປ ລາວ. ສ່ວນ ກົດ ລະບຽບ ສຳລັບ ອົງການ ທີ່ ບໍ່ ສເວງ ຫາ ຜົນ ກຳໄລ ກໍ່ ມີ ໝາຍ ກຳນົດ ວາງ ເງື່ອນໄຂ ໃຫ້ ເຂົາເຈົ້າ ຂໍ ອະນຸມັດ ຈາກ ກະຊວງ ການຄ້າ, ກະຊວງ ການ ຕ່າງ ປະເທດ ແລະ ກະຊວງ ພາຍໃນ, ແລກປ່ຽນ ກັບ ການ ບໍຣິຈາກ ເຖິງ 100 ລ້ານ ກີບ (12 430 ໂດລາ ສະຫະຣັດ). ນອກ ຈາກ ນັ້ນ, ອີງ ຕາມ ກົດ ລະບຽບ ສະບັບ ນີ້, ກິດຈະກຳ ຂອງ ອົງການ ເຫລົ່າ ນີ້ ກໍ່ ຈະ ຖືກ ຈຳກັດ ໃຫ້ ຢູ່ ໃນ ຂອບເຂດ ຂອງ ການ ກະສິກຳ, ການ ສຶກສາ, ສາທາຣະນະສຸກ, ກິລາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ການ ຊ່ອຍ ເຫລືອ ດ້ານ ມະນຸດສະທັມ. ໝາຍ ຄວາມ ວ່າ ອົງການ ດັ່ງກ່າວ ຈະ ຖືກ ຫາມ ບໍ່ໃຫ້ ມີ ກິດຈະກຳ ກ່ຽວກັບ ສິດທິ ມະນຸດ. ພາລະກິດ ຂອງ ການ ລົງ ມະຕິ ຮັບຮອງ ເອົາ ກົດໝາຍ ແລະ ການ ປະຕິຮູບ ສະຖາບັນ ຂຶ້ນ ຢູ່ ກັບ ລັຖະບານ ສປປ ລາວ ແລະ ປະຊາຊົນ ລາວ. ແຕ່ ເຖິງ ຢ່າງ ໃດ ກໍ່ ຕາມ, ບັນດາ ຕ່າງ ປະເທດ ທີ່ ໃຫ້ ການ ຊ່ວຍເຫລືອ ກໍ່ ສາມາດ ວາງ ເງື່ອນໄຂ ໃຫ້ມີ ການ ປະຕິຮູບ ປ່ຽນແປງ ໄດ້. ຜູ້ ໃຫ້ ການ ຊ່ວຍເຫລືອ ຄວນ ຈະ ສືບຕໍ່ ສົ່ງເສີມ ໃຫ້ ມີ ການ ພັທະນາ ຊີວິດ ການ ເປັນຢູ່ ຂອງ ປະຊາຊົນ, ສນັບ ສນູນ ການ ຈັດຕັ້ງ ພົວພັນ ທີ່ ບໍ່ ຂຶ້ນ ກັບ ລັຖະບານ, ບົກບອັງ ແລະ ສົ່ງເສີມ ການ ເຄົາຣົບ ສິດທິ ມະນຸດ ໃນ ປະເທດ. ໃນ ຂະນະ ດຽວກັນ, ທາງການ ສປປ ລາວ ຕອ້ ຍອມຮັບ ເອົາ ຄວາມ ຮັບຜິດຊອບ ໃນ ການ ລົ້ມ ເຫລວ ຂອງ ຕົນ ທາງ ດ້ານ ສິດທິ ມະນຸດ. ສປປ ລາວ ບໍ່ ຄວນ ຈະ ໃດ້ ຮັບ ການ ຊ່ວຍ ເຫລືອ ຈາກ ນາງ ຊາດ ຕາບໃດ ທີ່ ສປປ ລາວ ຍັງ ບໍ່ ຍອມ ປະຕິບັດ ໜ້າທີ່ ຂອງຕົນ ໃນການ ເຄົາຣົບ ສິດທິ ມະນຸດ.

ຕໍ່ໜ້າ ບັນຫາ ສິດທິ ມະນຸດ ນີ້, ລັຖະບານ ສປປ ລາວ ກັບເກີດ ມີ ຄວາມ ຊຳນິ ຊຳນານ ໂດຍ ໃຫ້ ຄຳໝັ້ນ ສັນຍາ ແຕ່ ບໍ່ ຖື ສັດຈະ ຂອງ ຕົນ. ຕົວ ຢ່າງ : ເຖິງ ແມ່ນ ວ່າ ສປປ ລາວ ຈະໄດ້ ຮັບ ເອົາ ຂໍ້ ສເນີ ເຖິງ 115 ຂໍ້ ສ່ວນ 145 ຂໍ້ ທັງ ໝົດ ເນື່ອງ ໃນ ໂອກາດ ການ ສຳຫລວດ ຄັ້ງ ເດືອນ ພຶ ປີ 2010 ທີ່ ອົງການ ສະຫະປະຊາຊາດ ກໍ່ ຕາມ, ແຕ່ ລັຖະບານ ສປປ ລາວ, ມາ ເຖິງ ປະຈຸບັນ, ກໍ່ ບໍ່ ເຄີຍ ນາ ເອົາ ຂໍ້ ສເນີ ດັ່ງກ່າວ ມາ ປະຕິບັດ ແຕ່ ປະການໃດ. ອີ່ງ ໄປ ກໍ່ວນັ້ນ, ທາງການ ສປປ ລາວ ຍັງ ໄດ້ ປະຕິເສດ ບັດ ເຂັ້ມ ຢ່າງ ຈະແຈ້ງ ສັນຍາ 5 ຂໍ້ ຊຶ່ງ ຕົນ ໄດ້ ໃຫ້ ໄວ້ ໃນ ໂອກາດ ການ ສຳຫລວດ ດັ່ງ ກ່າວ. ນອກນັ້ນ, ທາງການ ສປປ ລາວ ຍັງ ສືບຕໍ່ ບໍ່ ຍອມ ປະຕິບັດ ເງື່ອນໄຂ ຂອງ ສັນຍາ ຕ່າງໆ ທີ່ ຕົນ ໄດ້ ລົງ ນາມ ເຊັນ ຮັບ ວ່າ ດວ້ຍ ສິດທິ ມະນຸດ.

ສະຫະພັນ ສາກົນ ເພື່ອ ສິດທິ ມະນຸດ ແລະ ຂະບວນ ການ ລາວ ເພື່ອ ສິດທິ ມະນຸດ ຮຽກຮອງ ຕໍ່ ຜູ້ ໃຫ້
ການ ຊ່ວຍເຫລືອ ນາງ ຊາດ ທົບທວນ ເບິ່ງ ຄືນ ໃໝ່ ເງື່ອນໄຂ ຂອງ ການ ຊ່ວຍ ເຫລືອ ຕໍ່ ສປປ ລາວ
ຕາບໄດ ຖ້າ ຫາກ ສປປ ລາວ ຍັງ ບໍ່ມີ ຕວາມ ກ້າວໜ້າ ເຊັ່ນ :

- ເປີດ ເຜີຍ ເຖິງ ຂໍ້ມູນ ທີ່ ຈະ ເຮັດ ໃຫ້ ສາມາດ ຊາບ ເຖິງ ຊາຕາກັມ ຂອງ ທ່ານ ສົມບັດ
ສົມພອນ ແລະ ຜູ້ ຫາຍ ສາບສູນ ອື່ນໆ ອີກ.
- ຍົກ ເລີກ ກົດໝາຍ ທີ່ ຕັດ ເສຣີພາບ ສິດທິ ທາງ ດ້ານ ຊຸມນຸມ ຊົນ, ດ້ານ ການ ປາກເວົ້າ ແລະ
ດ້ານ ສະມາຄົມ.
- ຮັບຮອງ ເອົາ ສິນທິ ສັນຍາ ສາກົນ ວ່າ ດວ້ຍ ສິດທິ ມະນຸດ ເປັນ ກົດໝາຍ
- ໃນ ປະເທດ. ເຊັ່ນ ... ສັນຍາ ວ່າ ດວ້ຍ ສິດທິ ທາງ ດ້ານ ເສຖກິດ.. ສັງຄົມ ແລະ ວັທະນະທັມ...
ສັນຍາ ສາກົນ ວ່າ ດວ້ຍ ການ ບົກປອ້ງ ຜູ້ ຮັບເຄາະ ຈາກ ການ ຫາຍ ສາບສູນ... ສັນຍາ ສະບັບ
ທີ 1 ແລະ ທີ 2 ວ່າ ດວ້ຍ ສິດທິ ພົວພັນ ແລະ ການເມືອງ ແລະ ສັນຍາ ຕົ້ນ ການ ທຳຮະມານ
ແລະ ການ ລົງໂທດ ແບບ ໄຮ້ ມະນຸດສະທັມ.
- ສ້າງ ຕັ້ງ ອົງການ ແຫ່ງ ຊາດ ເພື່ອ ສິດທິ ມະນຸດ ອີງຕາມ ເງື່ອນໄຂ ຂອງ ສັນຍາ Paris.
- ເສີມ ຂຍາຍ ການ ເລື້ອເລື້ນ ຄະນະ ກຳມະທິການ ດ້ານ ສິດທິ ມະນຸດ ແຫ່ງ ອົງການ
ສະຫະປະຊາຊາດ ເຂົ້າ ຍ້ຽມຢາມ ປະເທດ.
- ປະກາດ ການ ຫາມ ໂທດ ປະຫານ ຊີວິດ ໂດຍ ມີ ຈຸດໝາຍ ຈະ ລົບລ້າງ ກົດໝາຍ ປະຫານ
ຊີວິດ.
- ນາງ ຊາດ ຜູ້ ໃຫ້ ການ ຊ່ວຍເຫລືອ ຄວນ ຈະ ເຈຣະຈາ ກັບ ສປປ ລາວ ໃຫ້ ແກ້ໄຂ ແຕ່ ລະ
ບັນຫາ ອີງຕາມ ຄວາມ ຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ສັບສົນ ຂອງ ແຕ່ ລະ ກໍຣະນີ.

ພວກ ຂ້າພະເຈົ້າ ສະຫະພັນ ສາກົນ ເພື່ອ ສິດທິ ມະນຸດ ແລະ ຂະບວນ ການ ລາວ ເພື່ອ ສິດທິ ມະນຸດ
ຕັ້ງ ຄວາມຫວັງ ໄວ້ ວ່າ ທ່ານ ຈະ ຍິບ ຍົກ ເອົາ ບັນຫາ ທີ່ ກ່າວ ມາ ຂ້າງ ເທິງ ນີ້ ຂຶ້ນ ມາ ສົນທະນາ ໃນ
ໂອກາດ ກອງ ປະຊຸມ ຄັ້ງ ນີ້ ແລະ ທ່ານ ຈະ ໃຫ້ ຂໍ້ ສເນີ ແກ້ໄຂ ຕໍ່ ສປປ ລາວ ຕາມ ທາງ ຄວນ. ພວກ
ຂ້າພະເຈົ້າ ຈະຂໍ ລໍ ຄອບ ຄຳຕອບ ຈາກ ທ່ານ ກ່ຽວກັບ ບາດກ້າວ ແລະ ເງື່ອນໄຂ ທີ່ ທ່ານ ນຳ ໄປ ສເນີ
ຕໍ່ ທາງການ ສປປ ລາວ .

ດ້ວຍ ຄວາມ ນັບຖື ຢ່າງ ສູງ

ກາຣິມ ລາຣິດຊີ

ປະທານ ສະຫະພັນ ສາກົນ ເພື່ອ ສິດທິ ມະນຸດ

ວະນິດາ ເທພສຸວັນ

ປະທານ ຂະບວນ ການ ລາວ ເພື່ອ ສິດທິ ມະນຸດ